

برنامه ریزی درسی سلامت دهان و جامعه

تهیه و تنظیم

دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی

با همکاری

اساتید محترم گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

دانشکده دندانپزشکی

dentedo@sums.ac.ir

سال تحصیلی: 1402-1401

COURSE PLAN

درس سلامت دهان و جامعه

مقطع : دکترای حرفه ای دندانپزشکی

پیشنیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲ واحد (۴۳ ساعت) (۲۶ ساعت نظری، ۱۷ ساعت عملی)

مسئول برنامه : گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

نوع درس :

علوم پایه اجباری اختصاصی نظری اجباری اختصاصی عملی اختصاصی اختیاری عمومی کارگاهی کارورزی

* عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

- (۱) آشنایی با مقدمه و تعاریف سلامت
- (۲) آشنایی با مراقبت های بهداشتی اولیه
- (۳) آشنایی با اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی
- (۴) آشنایی با پیشگیری و کنترل بیماری های واگیر و غیرواگیر
- (۵) آشنایی با سازمان جهانی بهداشت، شاخص های مهم
- (۶) آشنایی با وضعیت سلامت عمومی جهان از دیدگاه WHO
- (۷) آشنایی با سیستم سلامت کشور
- (۸) آشنایی با مراکز بهداشتی درمانی و واحدهای تابعه
- (۹) آشنایی با نیروی انسانی در سیستم سلامت کشور
- (۱۰) آشنایی با نیروهای سلامت دهان، جایگاه و ارتباط آنها با سایر نیروها
- (۱۱) آشنایی با رشته دندانپزشکی و نیازهای آموزشی
- (۱۲) آشنایی با کلیات درس بهداشت محیط
- (۱۳) آشنایی با سلامت و بهداشت دهان
- (۱۴) آشنایی با اصول مهارت های مطالعه

*هدف کلی

آشنایی با مقدمه و تعاریف سلامت

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- تعریف سازمان بهداشت جهانی از سلامت را بیان کند.
- مروری تاریخی بر تعاریف سلامت با تاکید بر مدل فراگیر (holistic) را بیان کند.
- مروری بر مدل های مطرح در تبیین رابطه سلامت و بیماری را بیان کند.
- اجزای سلامت را تعریف کند.
- سلامت دهان و دندان را تعریف کند.
- عوامل تعیین کننده و تاثیر گذار بر سلامت را توضیح دهد.
- نقش عوامل خطر را بیان کند.
- نقش بیماری ها را در سلامت بیان کند.

*هدف کلی

آشنایی با مراقبت های بهداشتی اولیه

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- روند شکل گیری مفهوم مراقبت های بهداشتی اولیه را شرح دهد
- اصول استراتژیک و شاخص های دستیابی به HFA را بیان کند
- اصول زیر بنایی سیاست بهداشت برای همه را شرح دهد
- شاخص های جهانی برای پایش و ارزشیابی بهداشت برای همه، در کشور ها را تشریح نماید
- تعریف مراقبت های بهداشتی اولیه (PAC) را دانسته و وجه مختلف آن را شرح دهد
- اصول مراقبت های بهداشتی اولیه را بیان کند
- اجزای مراقبت های بهداشتی اولیه را بیان کند.
- سطوح مراقبت های بهداشتی را توضیح دهد.

*هدف کلی

آشنایی با اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- واژه ها و اصطلاحات متداول در اپیدمیولوژی و سلامت را شرح دهد
- واژه ها و اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی و سلامت را به کار ببرد .

- مفاهیم واژه های رایج در بهداشت عمومی را بیان کند
- با ارائه مثال های واضح، کاربرد صحیح واژه های رایج در بهداشت عمومی را توضیح دهد.
- اختصارات انگلیسی متداول در بهداشت عمومی را بیان نماید

*هدف کلی

آشنایی با پیشگیری و کنترل بیماری های واگیر و غیرواگیر

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- سیر طبیعی بیماری ها را تشریح کند
- مراحل مختلف سیر طبیعی یک بیماری را توضیح دهد
- مفهوم عامل خطر Risk Factor بیماری ها را دانسته و نمونه هایی از عوامل خطر قابل تغییر و غیر قابل تغییر را بیان نماید.
- مفهوم پیشگیری و سطوح مختلف آن را شرح دهد
- فعالیت های پیشگیرانه را تشریح و شناسایی کند.
- مداخلات پیشگیری در بروز بیماری ها را طراحی و به کار گیرد
- تفاوت های پیشگیری در بیماری های واگیر و غیر واگیر را توضیح دهد

*هدف کلی

آشنایی با سازمان جهانی بهداشت، شاخص های مهم

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نقش سازمان جهانی بهداشت در توسعه سلامت را تشریح نماید
- سایر سازمان ها و صندوق های موثر در توسعه سلامت را نام ببرد
- حیطه فعالیت سایر سازمان ها و صندوق های موثر در توسعه سلامت را تشریح کند.
- مهم ترین مسئولیت های سازمان جهانی بهداشت (WHO) را بیان نماید.
- مفاهیم مهم اندازه گیری شاخص های بیماری و سلامت را توضیح دهد
- شاخص های مهم سلامت را نام برده و آنها را محاسبه نماید
- شاخص های بروز و شیوع را بیان نموده و آنها را محاسبه نماید

*هدف کلی

آشنایی با وضعیت سلامت عمومی جهان از دیدگاه WHO

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نقش سازمان جهانی بهداشت در توسعه سلامت جهان را توضیح دهد
- نقش سازمان جهانی بهداشت در توسعه سلامت در ایران را توضیح دهد
- نقش و اهمیت سازمان های فرا ملی را توضیح دهد
- راه حل های سازمان بهداشت جهانی در زمینه های بهداشتی که نیاز به اقدام بیش از یک کشور را شرح دهد
- نحوه ارتباط ارگان های رسمی (دولتی) را با سازمان بهداشت جهانی را بیان نماید.
- نحوه ارتباط ارگان های غیر رسمی (انجمن ها و...) را با سازمان بهداشت جهانی بیان نماید
- نحوه دسترسی به آمارها و گزارشات سازمان بهداشت جهانی در حیطه مسائل بهداشتی را بیان نماید.

*هدف کلی

آشنایی با سیستم سلامت کشور

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نظام شبکه بهداشت کشور را تشریح کند
- سطوح مختلف ارائه خدمات بهداشتی-درمانی در نظام شبکه بهداشت و درمان را لیست کند
- فعالیت های مختلف نظام شبکه بهداشت و درمان را تشریح نماید
- ساختار سازمانی شبکه بهداشت درمان کشور را تشریح کند
- مشخصات سازمانی شبکه بهداشت درمان کشور را توضیح دهد
- مزایا و معایب این سیستم خدمات رسانی را بیان کند

*هدف کلی

آشنایی با مراکز بهداشتی درمانی و واحدهای تابعه

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- ساختار سازمانی شبکه بهداشت و درمان شهری-روستایی را تشریح کند
- فعالیت های مراکز بهداشتی-درمانی شهری را نام ببرد
- فعالیت های مراکز بهداشتی درمانی روستایی را نام ببرد
- فعالیت های مراکز پایگاه های بهداشت و خانه بهداشت و واحدهای زیر مجموعه آن ها را توضیح دهد

- نمونه هایی از فعالیت های واحدهای فوق را مثال بزند
- ویژگی نیروهای مشغول به کار در این سیستم را شرح دهد
- سلسله مراتب انجام امور بهداشتی در این سیستم را توضیح دهد.

***هدف کلی**

آشنایی با نیروی انسانی در سیستم سلامت کشور

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- ویژگی نیروهای شاغل در رده های مختلف سیستم سلامت کشور را توضیح دهد.
- وظایف نیروهای مختلف را شرح دهد
- نحوه فعالیت آنها را توضیح دهد
- معیارهای لازم برای انتخاب این نیروها را توضیح دهد
- نحوه ارزیابی کار آنها را بیان کند
- تاثیر نیروها بر ارتقاء سلامت در هر رده فعالیتی بیان کند

***هدف کلی**

آشنایی با نیروهای سلامت دهان، جایگاه و ارتباط آنها با سایر نیروها

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- سطوح مختلف ارائه خدمات در کشور را بیان نماید
- ویژگی پرسنل شاغل در هر سطح را بیان نماید
- وظایف مختلف پرسنل شاغل در هر سطح را توضیح دهد
- نحوه تعاملات پرسنل شاغل در بخش سلامت دهان و دندان را شرح دهد
- وظایف پرسنل درگیر در خدمات دندانپزشکی را توضیح دهد
- ارتباط کاری بین پرسنل دو سطوح مختلف بهداشتی را تشریح کند
- نحوه برقراری ارتباط بین پرسنل شاغل و اقشار جامعه را بیان نماید

*هدف کلی

آشنایی با رشته دندانپزشکی و نیازهای آموزشی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- تاریخچه کلی رشته دندانپزشکی را بیان کند
- اصول آموزش دندانپزشکی در ایران را شرح دهد
- رشته های مختلف دندانپزشکی را نام ببرد
- اهداف و کارکردهای رشته سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته آسیب شناسی را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته رادیولوژی را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته دهان و فک صورت را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته مواد دندانپزشکی را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته دندانپزشکی ترمیمی را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته درمان ریشه را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته بیماری های لثه را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته دندانپزشکی کودکان را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته ارتودنسی را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته جراحی فک و صورت را توضیح دهد
- اهداف و کارکردهای رشته پروتزهای دندان را توضیح دهد

*هدف کلی

آشنایی با کلیات درس بهداشت محیط

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اصول بهداشت محیط را توضیح دهد
- بهداشت محیط را تعریف کند
- ارتباط کار دندانپزشکی با سلامت محیط را توضیح دهد
- مصادیق مهم بهداشت حرفه ای در کار دندانپزشکی را نام ببرد
- اجزاء بهداشت محیط را نام ببرد
- وظائف کارشناسان بهداشت محیط را بیان نماید
- حیطه اختیارات مسئولین بهداشت محیط را بیان نماید
- راههای پیشگیرانه در حفظ بهداشت محیط را توضیح دهد
- اثر بخشی و تاثیر بهداشت محیط بر سلامت جامعه و افراد را توضیح دهد
- سطوح مختلف بهداشت محیط را تشریح نماید
- عملکرد سطوح مختلف و نحوه ارتباط آنها را بیان نماید

*هدف کلی

آشنایی با سلامت و بهداشت دهان

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- روند شکل گیری برنامه های بهداشت دهان و دندان را تشریح کند
- استراتژی های برنامه های بهداشت دهان و دندان در نظام شبکه سلامت کشور را توضیح دهد
- شاخص های اپیدمیولوژیک برنامه های بهداشت دهان و دندان را توضیح دهد
- شاخص های اپیدمیولوژیک برنامه های بهداشت دهان و دندان را محاسبه نماید
- خصوصیات طرح ادغام بهداشت دهان و دندان در سیستم شبکه را بیان نماید
- اصول و اهداف آن را بیان کند.
- وظائف دندانپزشکان در حیطه سلامت و بهداشت دهان به اختصار توضیح دهد
- چگونگی ارتباط ارتقاء سلامت جامعه با سلامت و بهداشت دهان را بیان نماید
- شکل نمایشی و در قالب یک مثال نقش سلامت و بهداشت دهان را نشان دهد

*هدف کلی

آشنایی با اصول مهارت های مطالعه

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- اصول مهارت های مطالعه را تعریف کند
- اهداف مطالعه کردن را توضیح دهد
- شرایط لازم برای یک مطالعه را بیان کند
- شرایط مکان مناسب برای مطالعه را توضیح دهد
- شرایط زمان مناسب برای مطالعه را توضیح دهد
- روش های مختلف مطالعه را نام ببرد و توضیح دهد
- مزایا و معایب هر یک از روش های مطالعه را بیان کند
- موانع یک مطالعه خوب را برشمارد.

*تبصره:

به منظور اجرای واحد عملی درس سلامت دهان و جامعه، در صورت ایجاد شرایط و امکانات مناسب دانشجویان در بخش های آموزشی دانشکده حضور پیدا می کند و با رشته های مختلف دندانپزشکی، نیازهای آموزشی آشنا می گردند و دانشجویان ضمن ارتباط با بیمار و دانشجویان سال بالاتر در تکمیل اطلاعات دموگرافیک پرونده بیمار نیز مشارکت می نمایند

◇ روش آموزش (یاددهی-یادگیری):

سخنرانی کلاسیک ، سخنرانی تعاملی ، آموزش و بحث در گروههای کوچک Small group ، آموزش بر پایه حل مسئله PBL ، آموزش آزمایشگاهی ، آموزش کارگاهی ، آموزش در مرکز مهارتهای بالینی Skill lab ، آموزش کلینیکی ، Role modeling یا Role Playing ، Self study ژورنال کلاب ، کنفرانس درون بخشی و یا بین بخشی CPC ، آموزش مجازی (الکترونیکی) ، دمانستریشن ، Case Presentation ، آموزش گلوله برفی ، آموزش تیمی ، سمینار ، پروژه ، آموزش توسط همتایان peer assisted learning آموزش حضوری در بخش های مختلف درمانی جهت تست عملی

❖ استراتژی آموزشی:

studentcenter ، teacher center ، Discipline Base ، Integration Base ، Subject Base ، Problem Base ، Hospital Base ، Community Base ، Standard program ، Elective Base ، Opportunistic Base ، Systematic Base

❖ امکانات آموزشی مورد نیاز:

کلاس درس، ویدئو پروژکتور، رایانه متصل به پروژکتور، صفحه نمایش، وایت برد ، ماژیک، امکان حضور در بخش های درمانی

❖ مدرسین:

اساتید گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

❖ منابع اصلی درسی:

۱. طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی، تالیف پارک (آخرین ویرایش)، ۲. شبکه مراقبت های اولیه بهداشتی در ایران، دکتر کامل شادپور، انتشارات گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور، (آخرین ویرایش) ، ۳. سیمای بهداشت شهرستان، دکتر سیروس پیله رودی، انتشارات گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور، (آخرین ویرایش) ۴. گزیده ای از مبانی دندانپزشکی جامعه نگر (آخرین ویرایش)

❖ نوع ارزشیابی: ارزشیابی تکوینی ارزشیابی تکمیلی

❖ روش ارزشیابی: کتبی و تشریحی Essay ، چندگزینه ای (MCQ) ، کوتاه پاسخ ، جور کردنی Matching ، Extended matching ، شفاهی Oral exam ، صحیح و غلط True & false ، نظر استاد Tutor report ، Log book ، پورت فولیو (کار پوشه) ، DOPS ، ۳۶۰ درجه ، آسکی (OSCE) ، آزمون تعاملی رایانه ای (Computerized pmp) ، چک لیست ، Mini CEX ، مشاهده مستقیم Directed observation ، پروژه ، Self assessment ، Peer assessment

❖ نحوه محاسبه نمره:

۸۰٪ امتحان پایان ترم و ۱۰٪ بحث کلاسی و کوئیز و حضور و غیاب و ۱۰٪ آزمون قسمت عملی درس

❖ مقررات درون بخشی:

حضور به موقع در کلاس، عدم ورود و خروج به داخل و خارج از کلاس حین انجام تدریس . شرکت در کوئیزهای کلاسی حضور فعال در قسمت عملی درس و زمان بازدید از گروههای آموزشی دانشکده

